

INK.019532

15/03/2017

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Mevr. J.M. Penn-te Strake
Postbus 35
6269 ZG Margraten

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Plesmanweg 1-6
2597 JG Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
ANVS-2017/2589

13 MAART 2017

Datum

Betreft Veiligheid kerncentrales België; uitnodiging tot gesprek

Geacht bestuur,

Het vraagstuk met betrekking tot de veiligheid van de kerncentrales in België staat in de aandacht van bevolking en bestuur. Veel bewoners in de grensregio's ervaren onveiligheid en uiten dat op verschillende manieren. Menig gemeentebestuur onderneemt actie om deze zorg te vertolken richting de eigenaar van de Belgische kerncentrales of de Belgische en Nederlandse autoriteiten. Een aantal gemeenten heeft zich aangesloten bij de gerechtelijke procedure die door de gemeente Aken wordt gevoerd om sluiting van de kerncentrales in België af te dwingen.

In de afgelopen periode heb ik met regelmaat contact gehad met bestuurlijke vertegenwoordigers uit de grensregio's, waarbij de zorgen met mij werden gedeeld. In mijn contacten met Minister Jambon, in de regering van België verantwoordelijk voor nucleaire veiligheid, heb ik onze zorgen over gebracht en besproken. Daarbij is mij gebleken dat minister Jambon zich zeer bewust is van het bestaan van deze zorgen en aandacht heeft voor de grensoverschrijdende gevolgen van een eventueel nucleair incident.

Samenwerking van belang

Bilaterale contacten over dit onderwerp, zowel op regeringsniveau als tussen de verantwoordelijke toezichthouders in beide landen is van groot belang. Hetzelfde geldt voor rechtstreekse contacten over risico-onderwerpen tussen bestuurlijk verantwoordelijken in de grensregio's. Zoals u weet zijn de verantwoordelijkheden voor het toezicht op de (nucleaire) veiligheid in het huidige systeem nationaal georganiseerd. Dit maakt dat bestuurlijk overleg en goed nabuurschap, waarbij veiligheidsthema's op een constructieve wijze worden besproken en informatie wordt gedeeld, erg belangrijk zijn. Deelname aan inspecties van de installaties aan beide kanten van de grens, zoals regelmatig wordt gedaan door Belgische en Nederlandse inspecteurs is een voorbeeld van concrete samenwerking, evenals het delen van informatie. Ik wil de bestaande samenwerking uitbouwen en verder verdiepen. Hiertoe zal ik op korte termijn met België en Luxemburg in het kader van de Benelux samenwerking

en met Duitsland in contact treden om te bezien of er nadere afspraken kunnen worden gemaakt en vastgelegd. Ik zal de Veiligheidsregio's hierbij betrekken.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Ons kenmerk
ANVS-2017/2589

Op verzoek van de Tweede Kamer, die ter zake een motie heeft aangenomen, wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om in Europees verband verruiming te bepleiten van de inspraakmogelijkheden voor bewoners en overheden over besluiten over nucleaire activiteiten met potentieel grensoverschrijdende gevolgen.

Toezicht op veiligheid

Voor nucleaire veiligheid bestaan op ruime schaal Europees en internationaal vastgestelde en door de desbetreffende landen onderschreven normen en standaarden. Dit geldt zowel ten aanzien van veiligheidseisen waaraan nucleaire installaties moeten voldoen alsook voor de eisen die gelden voor de toezichthouders. In het bijzonder noem ik hierbij onafhankelijkheid, deskundigheid, openheid en transparantie. In België is daarvoor het FANC sinds 2001 als onafhankelijk agentschap werkzaam. Met de bundeling van de kennis op dit terrein per 1 januari 2015 in de ANVS heeft Nederland een zelfde stap gezet als België. Door de uitvoering van internationaal samengestelde missies en internationaal georganiseerde "peer review" bijeenkomsten wordt met regelmaat getoetst of in landen die over nucleaire installaties beschikken de internationaal vastgestelde veiligheidsregels zijn geïmplementeerd in de nationale regelgeving en worden uitgevoerd.

Ten aanzien van de veiligheid van kerncentrales bestaat in Europa de verplichting om tienjaarlijks te beoordelen of de veiligheidsvoorzieningen nog steeds op het niveau van de laatste stand der techniek zijn. Maatregelen die een verbetering inhouden en die in redelijkheid uitvoerbaar zijn, worden genomen. Dit beleid wordt zowel in Nederland als in België gevolgd en heeft geleid tot aanpassingen aan de installaties in beide landen. Daarnaast is na de kernramp in Fukushima in Europees verband een stresstest uitgevoerd bij alle kerncentrales. Dit heeft zowel in Nederland als in België geleid tot programma's voor implementatie van verdere veiligheidswaarborgen. Van belang daarbij is dat bij de beoordeling of risico's in voldoende mate worden beheerst nadrukkelijk ook aandacht wordt besteed aan de ouderdom van de centrales. Op deze wijze wordt in Europees verband nadrukkelijk invulling gegeven aan de continue verbetering van de nucleaire veiligheid. Daarnaast nodigt ook het FANC met regelmaat internationale IAEA missies uit om de veiligheid van de kerncentrales te beoordelen. Zo vond in februari jl. een de SALTO missie (Safety Aspects of Long Term Operation) plaats bij Doel 1 en 2. Op basis van de eerste resultaten oordeelde het IAEA dat de vergunninghouder het programma om de reactoren tot 2025 in bedrijf te houden goed beheert, in overeenstemming met de internationale standaarden op dat vlak.

Op basis van de informatie die wordt gedeeld tussen de toezichthouders in Nederland en België en de observaties die worden gedaan gedurende de gezamenlijke inspecties, blijkt er geen reden aanwezig om te veronderstellen dat de kerncentrales in België niet voldoen aan de daartoe gestelde veiligheidsnormen.

Bevindingen FANC over waterstofvlokken en veiligheidscultuur

Naar aanleiding van de vondst van de zogeheten waterstofvlokken in Doel 3 en Tihange 2 heeft het FANC een uitgebreid beoordelingstraject doorlopen om vast te stellen wat de gevolgen van dit fenomeen zijn voor de veiligheid van de reactoren. Hierbij heeft het FANC zeer open gecommuniceerd naar collega's en het publiek en zich laten bijstaan door een panel van internationale experts op dit terrein. De uiteindelijke beoordeling heeft het FANC nog eens onafhankelijke laten toetsen door het Amerikaanse Oak Ridge National Laboratory die de conclusie van het FANC onderschreef dat dit fenomeen de beide reactoren niet onveilig maakt.

Zoals u bekend heb ik onlangs in een gesprek met mijn Belgische ambtgenoot ook het belang van een goede veiligheidscultuur onder de aandacht gebracht, naar aanleiding van bevindingen van FANC op dat punt. Over het belang hiervan bestaat tussen ons geen verschil van mening, waarbij wij ook hebben vastgesteld dat de bemerkingen die werden gemaakt met betrekking tot de aandacht voor de veiligheidscultuur niet tot de conclusie kon leiden dat er ook feitelijk sprake was van een onveilige situatie bij de kerncentrales.

Levensduur Belgische kerncentrales

Ten aanzien van het bericht in de media dat in België wordt overwogen de levensduur van de bestaande kerncentrales te verlengen na 2025 geldt dat hierover, naar mijn informatie strekt, vooralsnog geen sprake is van een formeel voornemen of besluit van de Belgische regering. Besluiten over de samenstelling van de nationale energiemix worden door landen afzonderlijk genomen, wat niet wegneemt dat de veiligheidsaspecten daarvan grensoverschrijdend kunnen zijn. Ik zal dan ook de eventuele besluitvorming in België nauwlettend volgen en niet aarzelen om ter zake te interveniëren wanneer daartoe aanleiding is. Dit is ook in overeenstemming met de breed door de Tweede Kamer aanvaarde motie waarin de regering wordt verzocht met gelijkgestemde buurlanden van België alle beschikbare nationale en internationale druk- en hulpmiddelen in te zetten om de Belgische regering te bewegen alert te zijn op onveilige situaties en tot actie te manen om deze te voorkomen en de Kamer daar met regelmaat over te informeren.

Bescherming bevolking

De bescherming van de bevolking tegen de gevolgen van een nucleair ongeval wordt geborgd door een gelaagde aanpak. De kwaliteitseisen aan de reactor zijn dusdanig dat afwijkingen van normaal bedrijf zoveel als mogelijk voorkomen worden. Wanneer een dergelijke storing toch plaatsvindt grijpt het reactorbeveiligingssysteem in dat erop gericht is om een ongeval te voorkomen. In zeldzame gevallen kan toch een ongeval plaatsvinden waarbij een beschadiging aan de reactorkern optreedt. Ook voor deze gevallen bestaan binnen de reactor voorzieningen die een lozing van radioactiviteit naar buiten voorkomen of in de extreemste gevallen zoveel mogelijk beperken. De kans dat een dergelijk ongeval zich voordoet is zeer klein. De zogenoemde maatramp voor de kerncentrale Borssele waar wij ons op voorbereiden heeft een kans van eens in de 10 miljoen jaar. In 2014 hebben we ervoor gekozen om de voorbereiding aan te laten sluiten bij die van de buurlanden België en Duitsland, waarbij de voorbereidingszones voor de directe maatregelen evacueren, schuilen en

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Ons kenmerk
ANVS-2017/2589

jodiumprofylaxe zijn geharmoniseerd. In Europa wordt gewerkt aan verdere harmonisatie van deze voorbereidingszones, die ervoor moeten zorgen dat met name in de grensregio's geen verschillen ontstaan.

Het is weliswaar denkbaar dat zich een ongeval voordoet waarvan de kans dat bepaalde effecten zich voordoen nog kleiner is, maar dit is dermate onrealistisch dat van een overheid in redelijkheid niet mag worden verlangd dat men daarvan uit zou moeten gaan bij de voorbereiding van responsmaatregelen. In de kern is dit de reactie die de ANVS onlangs in onafhankelijkheid heeft uitgebracht op het rapport van het Institut für Sicherheits- und Risikowissenschaften (ISR), op verzoek van de Voorzitter van de Veiligheidsregio Limburg Zuid en van de Commissaris van de Koning in de provincie Limburg. De reactie is in lijn met de beoordeling van het rapport door de Duitse regering, en ik zie geen reden aan het oordeel van de ANVS te twijfelen.

Rol van de Veiligheidsregio's

Veiligheidsregio's spelen een belangrijke rol bij de voorbereiding van responsmaatregelen en de risicocommunicatie daarover naar de bevolking. In een onlangs door de Tweede Kamer aangenomen motie spreekt de Kamer uit dat de huidige rampen- en evacuatieplannen niet op orde zijn, en wordt de regering verzocht om in te zetten op een spoedige actualisatie van deze plannen en om er voor te zorgen dat deze haalbaar en realistisch zijn. Voorbereiding op evacuatie bij een kernongeval is belangrijk voor die veiligheidsregio's waar dat van toepassing is. De medewerkers van de ANVS hebben contact met uw medewerkers over de geplande actualisatie. Voor inhoudelijk advies op gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming kunt u bij deze planvorming een beroep doen op de deskundigheid van ANVS.

Tegelijk acht ik het van groot belang dat veiligheidsregio's structureel beschikken over voldoende kennis en capaciteit om alle relevante veiligheidsvragen in de sfeer van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming in het eigen werkgebied te kunnen behandelen en daarnaast hun risicocommunicatie op orde te hebben.

Het Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing (DCC IenM) van mijn ministerie heeft de afgelopen maanden samen met de ANVS en het ministerie van VenJ gewerkt aan een nieuwe nationale beheerstructuur rondom het Nationaal Crisisplan Stralingsincidenten (NCS). Deze structuur richt zich op de aansluiting van de veiligheidsregio's op de nationale crisisorganisatie nucleair en vice versa. In deze structuur worden de regionale rampenplannen (waaronder evacuatie) en de nationale planstructuur onderling afgestemd. Het DCC IenM is met de vertegenwoordigers van uw regio's in gesprek om op bestuurlijk en ambtelijk niveau invulling te geven aan deze structuur.

Uitnodiging tot verdere gedachtewisseling

Om met u informatie te delen en van gedachten te wisselen nodig ik u als vertegenwoordiger van de besturen van de Veiligheidsregio's uit de grensstreek graag uit. Gezien de rol van de veiligheidsregio Twente in de voorbereiding op een kernongeval in Emsland (Duitsland) betrek ik hen daar ook graag bij. Het biedt mij de gelegenheid om met u van gedachten te wisselen over de zorgen van de bevolking en de wijze waarop hiermee het beste kan worden omgegaan, en na te gaan hoe de aansluiting

van de verantwoordelijkheden tussen rijk en regio in de praktijk verder kan worden verbeterd.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Binnenkort zal nader contact met u worden opgenomen voor het maken van een concrete afspraak.

Ons kenmerk
ANVS-2017/2589

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

mw. drs. M.H. Schultz van Haegen